

N AGRADE I PRIZNANJA HRVATSKOG ETNOLOŠKOG DRUŠTVA

Hrvatsko etnološko društvo, povodom dodjele Nagrade “Milovan Gavazzi” za životno djelo i godišnjih nagrada “Milovan Gavazzi” za 2023. godinu, dodijelilo je počasno članstvo dr. sc. Jasni Čapo, znanstvenoj savjetnici u trajnom izboru, zaposlenoj u Institutu za etnologiju i folkloristiku. Dr. sc. Jasna Čapo izabrana je 16. svibnja 2024. godine za novu redovnu članicu HAZU, čime je postala prva etnologinja – ujedno i prvi etnolog uopće – izabrana u HAZU u Razred za društvene znanosti, koji obuhvaća povijesne znanosti, etnologiju, arheologiju, pravne znanosti, sociologiju, politologiju, filozofiju, gospodarske znanosti i demografiju.

Nagrada za životno djelo “Milovan Gavazzi” dodijeljena je Damiru Kremeniću

Damir Kremenić stručnjak je za očuvanje različitih aspekata materijalne i nematerijalne baštine, neumorni popularizator baštine i struke, pasionirani kolekcionar te vjeran član i neumoran prijatelj Društva. Rođen je 1958. godine u Zagrebu, gdje je završio srednju i višu građevinsku školu te studije etnologije, muzeologije i polonistike. Već u mladosti, 1993. godine, pokrenuo je KUD “Travno”, kasnije poznat kao Hrvatsko kulturno društvo Braće Radića. Iste je godine sudjelovao u osnivanju Društva prijatelja glagoljice i Hrvatskog društva folklornih koreografa i voditelja, kojemu je bio tajnik u razdoblju od 2001. do 2012. godine. Od 1990. godine vodi Folklornu skupinu Jurjaši u HKD Braće Radića te povremeno vodi dječju skupinu Lajbeki. Godine 1995. osnovao je i Kulturno društvo Kornić. Također je član Ćirilometodskog kora grkokatoličke crkve (18 godina) te član zbora “Baščina” Društva prijatelja glagoljice.

Godine 2004. postao je predsjednik Katedre čakavskog sabora Kornić, jedne od 27 katedri Čakavskog sabora u Republici Hrvatskoj. Aktivno je sudjelovao i u osnivanju Katedre čakavskog sabora u Loparu i Novom Vinodolskom. Od 1993. godine neumorno radi na održavanju Ljetne škole glagoljice, koju je voljan podučavati gdje god postoji interes i želja, a osobito je aktivan među mlađom populacijom. Ovaj aspekt popularizacije struke i zaštite kulturne baštine rijetko tko provodi s ovakvim angažmanom. Godine 2007. osnovao je Zavičajni muzej Kornić s oko 1400 predmeta, a u pripremi su katalog i dokumentarni film povezan s ovom zbirkom.

Damir Kremenić je tijekom svog života djelovao u različitim područjima etnologije, posebice u području arhitekture i obnove spomenika. Za Institut za povijest

umjetnosti te Konzervatorske urede u Zagrebu, Zadru i Rijeci snimao je sakralnu i pučku arhitekturu. Taj segment materijalne kulture istraživao je na Lonjskom polju, u Krku i na Kordunu. Aktivno radi na revitalizaciji folkloru i običaja te je autor pet, a koautor sedam koreografija. Njegovo djelovanje ne zaobilazi ni knjižnice, važne primjere javnog dobra: osnovao je stručnu knjižnicu u Novom Zagrebu, obnovio čitaonicu Frankopan u Krku te osnovao knjižnu stanicu u Buzinu.

Za Hrvatsko etnološko društvo (HED) izuzetno su važne aktivnosti Damira Kremenića u području muzeologije i dokumentiranja privatnih zbirki, gdje je njegov angažman nezamjenjiv. Dokumentirao je brojne predmete u etnografskim zbirkama u Čigoču, Krapju, Lignju, Sunji (dvije zbirke) Brezariću, Svetom Vidu – Miholjice, Lađevcu te u zbirci predmeta brodogradilišta za drvena plovila u Malinskoj, što je bio preduvjet njihova upisivanja u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Kad god HED organizira popisivanje privatnih etnografskih zbirki, Damir Kremenić spremno ulaže svoje znanje i vještine te nesebično pomaže u provođenju cijelog procesa, koji se najčešće provodi u suradnji s Odsjekom za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Odjelom za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru, uključujući njihove studente i mentore. Na taj način Damir Kremenić aktivno pridonosi obučavanju novih generacija etnologa i kulturnih antropologa te pomaže u zaštiti materijalne kulture.

Damir Kremenić i sam je prikupio zbirku od oko 5700 predmeta, a njegova zbirka razglednica broji impresivnih 125.000 primjeraka. Posjeduje i zbirku zemljovida s 4000 važnih karata koje datiraju od kraja 19. stoljeća do danas. Sve svoje zbirke nesebično stavlja na raspolaganje različitim muzealcima i institucijama. Uvijek je voljan popularizirati struku, neumorno prenoseći svoje znanje zajednici, uvijek s istim entuzijazmom.

Damir Kremenić svojim predanim radom i aktivnostima samozatajno mijenja struku, ali i društvo u cjelini. Već 2003. godine zaslužio je nagradu HED-a za popularizaciju struke, a od tada su se nove zasluge i poduhvati samo nizali. Upravni odbor HED-a dodjelom Nagrade “Milovan Gavazzi” za životno djelo želi odati dužno priznanje Damiru Kremeniću. Ova nagrada nije zaključak jedne važne i raznolike karijere, već odskočna daska za nove aktivnosti ovogodišnjeg laureata.

Godišnja nagrada Hrvatskog etnološkog društva “Milovan Gavazzi” u kategoriji znanstvenog i nastavnog rada dodijeljena je izv. prof. dr. sc. Tanji Bukovčan i dr. sc. Alekseju Gotthardi-Pavlovskom za knjigu *Misliti kamerom: teorije i prakse vizualne etnografije* (Zagreb: FF press, 2023.)

Nije jednostavno napisati dobar pregledni rad ili knjigu iz koje se može sveobuhvatno naučiti o određenom području discipline. Još je teže napisati takvo djelo na pitak i zabavan način. U knjizi *Misliti kamerom: teorije i prakse vizualne etnografije* izv. prof.

dr. sc. Tanja Bukovčan i dr. sc. Aleksej Gotthardi-Pavlovsky upravo su to uspjeli. Napisali su, u hrvatskom kontekstu prvu, sintetsku knjigu iz širokog područja vizualne antropologije, s posebnim naglaskom na nišu etnografskog filma. Knjiga se temelji na magistarskom radu Alekseja Gotthardi-Pavlovskog iz 2009. godine, jedinog etnologa zaposlenog na Odsjeku za pučku i predajnu kulturu HRT-a i nagrađivanog autora etnografskih filmova. U nastanku knjige neprocjenjiv je znanstveni doprinos dr. sc. Tanje Bukovčan, koja se tematikom vizualne etnografije bavi dugi niz godina te predaje kolegije iz područja vizualne antropologije na Odsjeku za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Knjiga *Misliti kamerom: teorije i prakse vizualne etnografije* ne pruža samo uvid u razvoj etnografskog filma (ili kako god ga već nazivali, i što god točno podrazumijevali pod tim pojmom, o čemu autori također raspravljaju) u svijetu i Hrvatskoj, već, logično, prati i razvoj teorijske misli te načine na koje se ona, gdje je primjenjivo, reflektirala u praksi. Autori nas vode na putovanje kroz vrijeme i kroz različite "razvojne" faze, od izrade etnografskog sadržaja do snimanja "pravih" etnografskih filmova, propitujući pritom važna pitanja relevantna za etnologiju i kulturnu antropologiju u cjelini. Aktivnosti domaćih istraživača i snimatelja/redatelja smještaju i u svjetski kontekst – vremenski i izvedbeno. Ne preskaču ni jedno važno djelo, minuciozno ih secirajući, kako izvornike tako i epigone, te uvijek propituju pitanja autorstva, reprezentacije (Drugih i sebe) i autoriteta u kontekstu snimanja etnografskog filma.

Knjiga također sadrži i svojevrsan praktični dio – poglavlje naslovljeno "Kako napraviti vizualnu etnografiju?" u kojem se nalaze upute o tome kako započeti i provesti proces stvaranja vizualne etnografije. Riječ je o prvom ovakvom znanstvenonastavnom poduhvatu u hrvatskoj etnologiji, čiji će se rezultati teorijski i praktično moći koristiti u nastavnim procesima. Knjiga će, uostalom kao i sam etnografski film, postati nezaobilazno sredstvo promišljanja ključnih pojmova u vizualnoj antropologiji, ali i šire. Zbog svih navedenih razloga, Upravni odbor HED-a odlučio je dodijeliti autorima Godišnju nagradu "Milovan Gavazzi" u kategoriji znanstvenog i nastavnog rada.

Godišnja nagrada Hrvatskog etnološkog društva "Milovan Gavazzi" u kategoriji znanstvenog i nastavnog rada dodijeljena je prof. dr. sc. Andrei Matoševiću za knjigu *Kolos Jadrana: industrijski film i brodogradilište Uljanik u drugoj polovici XX. stoljeća* (Zagreb: Srednja Europa, 2023.)

Kolos Jadrana: industrijski film i brodogradilište Uljanik u drugoj polovici XX. stoljeća znanstvena je knjiga o posrtanju pulskog brodogradilišta Uljanik, procesu koji je kulminirao stečajem. Taj je proces otvorio niz pitanja o ekonomskom i simboličkom mjestu brodogradnje u gradu Puli i Istri. Autor je u ovoj knjizi, putem analize deve-

desetak dokumentarnih filmova, filmskih novosti i televizijskih emisija smještenih pod zajedničku sintagmu “industrijski film”, ocrtao nekadašnji i suvremeni značaj brodogradilišta Uljanik u široj zajednici, interpretirajući načine na koje su uvjeti rada, poslovni uspjesi, visoka politika te radnička kultura i svakodnevnica prezentirani toj istoj radnoj i lokalnoj zajednici, kao i široj javnosti.

Matošević, s jedne strane, uspoređuje dokumentarno-industrijske filmove snimljene u drugim radnim miljeima, poput trikotaža, ugljenokopa i čeličana, dok s druge strane komparira britansku, škotsku, talijansku i poljsku dokumentarnu produkciju snimljenu u tamošnjim brodogradilištima s domaćom, kako bi označio antropološke zasade i zasebnosti domicilne brodogradnje.

Između ostalog, autor u knjizi donosi istančanu analizu rodničkih odnosa te uklapa rijedak i izniman, javnosti nepoznat, vizualni materijal koji prikazuje žensko iskustvo (zavarivačice) u kontekstu brodogradilišta. Veći dio arhivskog opusa korištenog u knjizi Matošević je otkrio tijekom dvogodišnjeg istraživanja u više institucija: Hrvatskoj kinoteci, arhivima Hrvatske radiotelevizije i Zagreb filma, a dio istraživanja i presnimavanja filmova proveden je u okviru institucijskoga projekta “Omladinci, radnici i pisci: od samoupravne kulture 1960-ih do suvremene postmoderne književnosti”, koji se izvodi pri Filozofskom fakultetu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli.

Riječ je o prvom ovakvom istraživanju u nas, koje objedinjuje interpretaciju kulturoloških aspekata industrijsko-brodogradilišnog filma i šire postavljene kulture brodogradnje na Jadranu. Knjigu, zbog važnosti teme koju obrađuje, ali i zbog pedantnog i iznimno stručnog pristupa istraživanju i pisanju, Hrvatsko etnološko društvo nagrađuje Godišnjom nagradom “Milovan Gavazzi” u kategoriji znanstvenog i nastavnog rada.

Godišnja nagrada Hrvatskog etnološkog društva “Milovan Gavazzi” u kategoriji muzejskog rada dodijeljena je kustosici Tünde Šipoš Živić za izložbu *Moleraj – tehnike oslikavanja šablonama i valjcima* (Muzej Slavonije, Osijek, 27. siječnja – 18. svibnja 2023.)

Godišnjom nagradom Hrvatskog etnološkog društva u kategoriji muzejskog rada nagrađuje se kustosica Tünde Šipoš Živić za izložbu *Moleraj – tehnike oslikavanja šablonama i valjcima*, održanu u Muzeju Slavonije u Osijeku od 27. siječnja do 18. svibnja 2023. godine.

Autorica je, s ciljem očuvanja i prezentiranja kulturne baštine, izložbom otkrila značajan aspekt zanatske tehnike *moloavanja* koji do sada unutar struke nije bio dovoljno istražen, dokumentiran ni prezentiran. Izložba je, uz pripadajući katalog, pružila jedinstveni uvid u tradiciju ukrašavanja interijera u kontinentalnoj Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na Slavoniju i Baranju, obuhvaćajući razdoblje od kraja 19. do kraja 20. stoljeća.

Istraživački doprinos autorice ogleda se u dokumentiranju procesa i razvoja molerajskog zanata kroz izložke, alate i predmete, novootkrivene šablone, dokumente i fotografije prikupljene terenskim radom. Zbirka tradicijskog graditeljstva i stanovanja Etnografskog odjela Muzeja Slavonije obogaćena je raritetnim primjercima iskusnijih majstora i majstorica. Također, istraživanjem su detektirani nekadašnji i sadašnji nositelji umijeća molovanja, a započet je i važan proces prijave ove tehnike kao nematerijalne kulturne baštine Republike Hrvatske, u suradnji s Konzervatorskim odjelom u Osijeku.

Prezentiranje istražene teme putem izložbe doprinijelo je edukaciji lokalne zajednice o kulturnom naslijeđu. Izložba se osobito istaknula interaktivnim i suvremenim metodama prezentacije, usklađujući se s aktualnim muzejskim praksama. Posjetitelji, napose mlađe generacije, mogli su iskustveno doživjeti zanatski proces, čime se ostvarila u muzejskoj struci posebno važna interaktivnost. Videoprilog dokumentirao je složenu pripremu boja, alata i šablona, otkrivši posjetiteljima majstorski rad. U suradnji s Akademijom za umjetnost i kulturu u Osijeku, studenti su izradili scenografiju, povezujući svoje obrazovanje s ambijentalnim prikazom tradicijske kuhinje, sobe i trijema. Posjetitelji su tako dobili uvid u estetiku predstavljenih razdoblja, kao i pregled prikupljenih raznovrsnih motiva.

Izložba je imala izrazito pozitivan utjecaj na lokalne zajednice Osijeka, Našica, Đakova, ali i Baranje. Suradnja sa Slovačkim centrom za kulturu u Našicama potaknula je stvaranje samostalne prezentacije unutar nacionalne zajednice Slovaka. Učenici soboslikarske struke Srednje strukovne škole Antuna Horvata iz Đakova, kroz stručno vodstvo izložbom, stekli su nova znanja koja su obogatila njihovo strukovno obrazovanje. Učenici osnovne škole Darda, sudjelujući u nizu radionica, osvijestili su tehniku molovanja kao specifičan način ukrašavanja baranjskih domova.

Muzej Slavonije u Osijeku izložbom *Moleraj – tehnike oslikavanja šablonama i valjcima* ugostio je oko 3 700 posjetitelja svih dobnih skupina te dodatno ukazao na važnost podupiranja i prezentiranja vlastitih izložbenih produkcija.

Na temelju navedenog, Hrvatsko etnološko društvo u kategoriji muzejskog rada nagrađuje izložbu za istaknute etnološke i muzejske vrijednosti.

Godišnja nagrada “Milovan Gavazzi” za 2023. godinu u kategoriji zaštite kulturne baštine dodijeljena je Maji Ergović i dr. sc. Sanji Lončar za izložbu *Planjke – vugli – cifre. Dokumentiranje drvene arhitekture Turopolja – starija i nova građa u dijalogu* (Muzej Turopolja, Velika Gorica, 7. prosinca 2023. – 19. svibnja 2024.)

Maja Ergović, viša kustosica dokumentaristica Muzeja Turopolja i izv. prof. dr. sc. Sanja Lončar s Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu tijekom 2022. i 2023. godine vodile su međuinstitucionalni istraživački

projekt pod nazivom "Ruralno graditeljstvo na području Turopolja". Voditeljice projekta, osim pregleda i obrade muzejske dokumentacije i dostupne građe iz drugih ustanova, provele su terenska istraživanja u turopoljskim selima i naseljima, tijekom kojih su prikupile oko 2000 fotografija koje su, zajedno s videomaterijalima i terenskim zapisima, pohranile u dokumentaciju Muzeja Turopolja. Ciljevi projekta bili su istaknuti važnost kontinuiranog dokumentiranja drvene arhitekture na području Turopolja, istražiti mogućnost korištenja suvremenih tehnologija i istraživačkih metoda u dokumentiranju te povezati proces dokumentiranja i prikupljanja dokumentacije o drvenoj arhitekturi s edukacijom na srednjoškolskoj i visokoškolskoj razini.

Rezultate istraživanja autorice su predstavile izložbom *Planjke – vugli – cifre. Dokumentiranje drvene arhitekture Turopolja – starija i nova građa u dijalogu*, koja je bila postavljena u Muzeju Turopolja u Velikoj Gorici od 7. prosinca 2023. do 19. svibnja 2024. godine. Uz arhitektonsku, fotografsku i pisanu dokumentaciju, u sklopu izložbe predstavljena je i trodimenzionalna prezentacija jedne drvene katnice i prizemnice, što je inovativan i vizualno atraktivan pristup dokumentiranju. Inovativan pristup, razvijen kroz stručnu suradnju s prof. dr. sc. Hrvojem Tomićem s Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, omogućio je povezivanje različitih disciplina i metoda istraživanja s korištenjem suvremenih tehnologija. Taj je pristup u konačnici pridonio boljem razumijevanju i valorizaciji kulturnog nasljeđa, kao i implementaciji dokumentacije u obrazovanje kroz edukativne programe i radionice.

Maja Ergović i izv. prof. dr. sc. Sanja Lončar su drvenu arhitekturu istražile u širem povijesnom, kulturnom, društvenom i prirodnom kontekstu, imajući u vidu prvenstveno zaštitu tradicijske drvene arhitekture kao krajnji cilj i svrhu istraživačkog projekta i izložbe. Stoga Hrvatsko etnološko društvo autorice nagrađuje Godišnjom nagradom "Milovan Gavazzi" u kategoriji zaštita kulturne baštine.

Godišnja nagrada "Milovan Gavazzi" za 2023. godinu u kategoriji popularizacije struke dodijeljena je dr. sc. Jošku Čaleti i dr. sc. Ivanu Buljanu za knjigu *Oj, djevojko Maro: izbor tradicijskih napjeva sa Smotre muških pjevačkih skupina Hrvatske u Ivanić-Gradu (2002. – 2021.)* (KUD "Ogranak seljačke sloge" Posavski Bregi, Pučko otvoreno učilište Ivanić-Grad i Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, 2023.)

Knjiga *Oj, djevojko Maro: izbor tradicijskih napjeva sa Smotre muških pjevačkih skupina Hrvatske u Ivanić-Gradu (2002. – 2021.)* predstavlja izbor notnih zapisa izvedbi s jedine smotre muških pjevačkih skupina u Hrvatskoj. Time se pridružuje nizu notnih zbirki koje su u prošlosti bile znatno češći način predstavljanja tradicijske glazbene baštine nego danas. Smotra, a time i izbor dokumentiranih izvedenih glazbenih primjera u knjizi, služi kao poticaj lokalnim zajednicama koje nastupaju, kao i onima

koje će tek sudjelovati, na istraživanje starijih slojeva vokalne baštine radi uvrštavanja u repertoar, pritom osvještavajući vrijednost zaboravljenih tradicija. Postojeći izbor pjesama i nastupi na Smotri snažno utječu na dopunjavanje tradicija svježim doprinosima iz lokalnih zajednica, a ovo izdanje često predstavlja iskrnu koja potiče mlađe generacije da se zainteresiraju za vokalnu tradiciju svoga zavičaja, brišući stereotipe koji etiketiraju vokalnu tradiciju kao nešto što prakticiraju samo “stari”. Prilagođavajući se tehnološkim mogućnostima te uvriježenim praksama konzumacije digitalizirane glazbe u 21. stoljeću, zvučni zapisi nisu objavljeni na nosačima zvuka, nego su javno dostupni na internetskim stranicama Instituta za etnologiju i folkloristiku, u Digitalnom repozitoriju Dokumentacije Instituta, te transkribirani u zbirci (radi se o snimkama izvedbi sa Smotre radijske urednice Maje Martinec-Hollós), što u kombinaciji s notnim zapisima predstavlja veliki potencijal za učenje tradicijskih glazbenih praksi. Ova publikacija svjedoči o uspješnoj povezanosti amaterizma i profesionalizma, pridonoseći smanjenju raskoraka između teorije i prakse. Osim što olakšava praktičnu primjenu, knjiga je i uporište za izučavanje muškog vokalnog stvaralaštva udaljenog od ustaljenih tradicija, te potiče daljnje očuvanje, istraživanje i predstavljanje raznolikih vokalnih stilova i formi.

Godišnja nagrada “Milovan Gavazzi” za 2023. godinu u kategoriji popularizacije struke dodijeljena je dr. sc. Žarku Španičeku za knjigu *Župna crkva svetog Josipa u Slatini: spomenik trajniji od mjedi* (Slatina: Ogranak Matice hrvatske u Slatini i Župa svetog Josipa Slatina, 2023.)

Dr. sc. Žarko Španiček zaposlen je u službi zaštite kao konzervator viši savjetnik, a od 1999. godine na čelnom je mjestu Konzervatorskog odjela u Požezi, zaduženog za Požeško-slavonsku i Virovitičko-podravsku županiju. Uz zahtjevne i opsežne konzervatorske poslove, istraživao je i objavljivao o nizu tema iz tradicijske kulture Slavonije i Baranje, a od 2015. godine sustavno istražuje tradicijsko graditeljstvo i kulturu stanovanja 18. i 19. stoljeća.

Kao konzervator, pratio je višegodišnje radove obnove crkve sv. Josipa u Slatini, jedne od najreprezentativnijih neogotičkih sakralnih građevina upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Položajem u središtu grada, dimenzijama i oblikovanjem, ova je monumentalna građevina jedan od prepoznatljivih simbola grada Slatine, no do istraživanja dr. sc. Španičeka povijest njezine izgradnje i opremanja bila je gotovo nepoznata. Polazeći od neobjavljenih arhivskih izvora, nacрта, fotografija, razglednica i tiskovina iz vremena gradnje, autor je pitkim stilom prikazao društvene, gospodarske i političke prilike te otkrio mrežu do tada slabo poznatih pojedinaca i udruga različitih staleža, religijske pripadnosti i političkih usmjerenja, koji su na različite načine bili uključeni u pripreme radove, gradnju i opremanje crkve.

Knjiga ima veliki značaj za grad Slatinu, čemu svjedoči i činjenica da je ubrzo nakon predstavljanja u Slatini 2021. godine rasprodana, a iste je godine nagrađena Srebrenom poveljom Matice hrvatske. Široka recepcija među stručnom javnošću, ali i u lokalnoj zajednici, ukazala je na potrebu za drugim izdanjem, dopunjenim i proširenim novim saznanjima. Rekonstrukcija spleta odnosa i procesa čiji je rezultat bila gradnja crkve te ocrtavanje mjesne svakodnevnice od sredine 19. do sredine 20. stoljeća, prikazani u knjizi, nastavljaju pobuđivati interes. Time knjiga doprinosi vidljivosti unutar službe zaštite i prepoznatljivosti etnološke i kulturnoantropološke struke u javnosti.

Godišnja nagrada “Milovan Gavazzi” za 2023. godinu u kategoriji popularizacije struke dodijeljena je dr. sc. Danieli Angelini Jelinčić za knjigu *Znanost i umjetnost doživljaja hrane* (Zagreb: Jesenski i Turk, 2023.)

Dr. sc. Daniela Angelina Jelinčić već nekoliko godina bavi se temom stvaranja doživljaja s ciljem detekcije načela njihove kreacije i korištenja, koja se mogu primijeniti u muzejskim ustanovama, interpretacijskim centrima te na lokalitetima baštine, radi postizanja potpunog iskustva prezentirane teme, a onda i konkurentnosti takvih ustanova prema publici, kako lokalnom stanovništvu, tako i kulturnim turistima. U nagrađenoj knjizi autorica na jedinstven način povezuje različite znanstvene discipline s umijećem pripremanja i razumijevanja hrane. Prema riječima recenzenata: “Od psihofizioloških i spoznajnih teorija te uvida, preko društvenih i humanističkih temeljenja metode sve do primjera iz tradicionalne i suvremene umjetničke prakse, knjiga tematski zaokružuje fenomen hrane koju autorica shvaća primarno kao kulturnu činjenicu.”

Knjiga je znanstveno-popularnog karaktera i u njoj se mogu pronaći odgovori na pitanja poput sljedećih: koja je veza između mozga i hrane? Osjećamo li svi jednako pri konzumaciji određene hrane? Je li moguće da kava ima drukčiji okus ako se konzumira uz glazbu visokih tonova? Je li moguće kreirati gastrodoživljaj koji bi bio jednak za sve?

Tekstovi u knjizi temelje se na tehnikama stvaranja doživljaja kao suvremenog pristupa izgradnji publike u gastronomiji, kulturi i turizmu te postizanju psihološkog zadovoljstva konzumenata, a namijenjena je onima koji rade u ugostiteljsko-hotelijerskom sektoru, kulturi i turizmu, ali i umjetnicima, gurmanima te ljubiteljima hrane. Zasiurno će biti korisna i studentima kulturno-umjetničkih i turističkih usmjerenja, kao i marketinga, a kroz neke teme i studentima psihologije, etnologije, političkih znanosti i umjetničkih usmjerenja. Konačno, primjenjiva je i u svakodnevnom životu te primjerena svima koji žele ljepši i ugodniji život.

Godišnja nagrada “Milovan Gavazzi” za 2023. godinu u kategoriji studentskog rada dodijeljena je Mariji Vinković, Kseniji Gluvaković i Gloriji Svjetličić za izložbu *Proljećni običaj otoka Silbe – blagdan sv. Ante* (Mjesni odbor Silba, 13. lipnja – 7. srpnja 2023.)

Pod mentorstvom dr. sc. Katice Burić Čenan, studenti Sveučilišta u Zadru već četiri godine sudjeluju u projektu *Vinac sv. Ante* na otoku Silbi. Projekt je dio priprema za kandidaturu ovog običaja na Popis nematerijalne kulturne baštine Hrvatske te se provodi kroz kolegije Terenske vježbe i Terenska istraživanja Odjela za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru. Glavni cilj istraživanja je dokumentirati običaj obilježavanja blagdana sv. Ante, s posebnim naglaskom na izradu cvjetnog vijenca poznatog kao *Vinac sv. Ante*. Studenti pritom bilježe vrste biljaka, njihova lokalna imena, mjesta branja te značenje ove prakse za zajednicu.

Tijekom akademske godine 2021./2022. četiri studenta diplomskog studija dokumentirala su običaj, dok su Marija Vinković, Ksenija Gluvaković i Gloria Svjetličić sljedeće godine nastavile rad organizacijom izložbe *Proljećni običaj otoka Silbe – blagdan sv. Ante*. Izložba, otvorena 13. lipnja 2023. u prostoru Mjesnog odbora Silba, bila je prvenstveno namijenjena lokalnoj zajednici, djelomično kao zahvala za dosadašnju suradnju, a djelomično s ciljem podizanja svijesti o važnosti očuvanja i promocije običaja među mlađim generacijama. Izložba je predstavila fotografije i videozapise terenskih istraživanja, prošlogodišnje vijence koji su svojom aromom evocirali atmosferu blagdana, kao i predmete poput modela brodića i starog vretena, koji su podsjetili na maritimne i zanatske aspekte života na otoku.

Studentice su samostalno realizirale sve faze projekta, uključujući pripremu, financiranje putem Natječaja Studentskog zbora Sveučilišta u Zadru, suradnju s lokalnom zajednicom te postavljanje izložbenog prostora. Izložba je trajala do sredine srpnja 2023. i privukla velik interes posjetitelja, postavši primjer uspješnog uključivanja mladih u očuvanje kulturne baštine. Zahvaljujući ovom projektu, studentice su obogatile lokalnu zajednicu i istaknule etnologiju kao društveno korisnu disciplinu. Za svoj doprinos očuvanju i promociji nematerijalne kulture, nagrađene su Godišnjom nagradom “Milovan Gavazzi” Hrvatskog etnološkog društva u kategoriji studentskog rada.